

ירחי כלה

יקום פורקן מן שמיא ... **לרישי כלה**, ולרישי גלותא, **ולרישי מתיבתא**, ולדיני דבבא ... ונאמר אמון.

ברכות יז, ב

בני מתא מחסיא אבירי לב נינהו, דקא חזו יקרא דאורייתא תרי זמני בשתא, ולא קמגייר גיורא מינייהו.
רש"י שם: שהיו נאספים שם ישראל **באדר** לשמוע בהלכות פסח מדרש דרב אשי, **ובאלול** לשמוע הלכות החג.
תוס' שם: אבל בעצרת שאינו אלא יום אחד לא היו כל כך מתאספין. וראיתי בספר העתים שחבר הרב רבי יהודה בר ברזילי, ששמע שהיה עמוד של אש יורד מן השמים עליהם **בכלה דאלול ובכלה דאדר**.

ברכת לה, ב

א"ל רבא לרבנן, במטותא מינייכו, ביומי **ניסן** (ימי הקציר, רש"י) וביומי **תשרי** (דריכת הגתות והבדים, רש"י) לא תתחזו קמאי, כי היכי דלא תטרדו במזונייכו כולא שתא.

ברייתא פסחים דף ו, סע"א

תניא שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום.

משנה סוכה ט, א

סוכה ישנה בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין. ואיזו היא סוכה ישנה כל שעשאה קודם לחג שלשים יום.
רש"י שם: ואילו תוך שלשים לחג הוה, כיון דשואלין בהלכות החג קודם לחג שלשים יום, סתם העושה לשם חג הוא עושה, אבל קודם שלשים סתמא לאו לחג.

תענית י, ב

תלמיד כל ששואלין אותו דבר הלכה בלמודו ואומר, ואפילו **במסכת דכלה**.
רבינו חננאל שם: שמתעסקין בה כל תלמיד חכם, שרוצים לשנותה **בכלה דאדר**.

ב"מ פו, א

אכלו ביה קורצא בי מלכא, אמרו איכא חד גברא ביהודאי דקא מבטל תריסר אלפי גברי מישראל ירחא בקייטא וירחא בסתוא מכרגא דמלכא (שנקבצין אליו **בניסן ותשרי** לשמוע דרשות של פסח ושל חגים, רש"י).

ב"מ דף צז, א

איהו שאיל להו **ביומא דכלה** (כשדורשין לפני הרגל בהלכות הרגל, רש"י).

בבא בתרא קנז, ב

אמר רבינא מהדורא קמא דרב אשי אמר לן ראשון קנה מהדורא בתרא דרב אשי אמר לן יחלוקו
רש"י שם: נמצא בתשובת רב האי ובפרי"ח, רב אשי חיה ששים שנה, ובכל שנה מחזר לימודו בשני **חדשי הכלה ניסן ותשרי**, ולכשהגיעו שלשים שנה סיים כל לימודו, וכן עשה בשלשים שנים אחרונים, ומהדורא קמא היינו שלשים שנים ראשונים ומהדורא בתרא הן שלשים שנים אחרונים.

תנחומא נח ס"ג

קבע הקדוש ברוך הוא שתי ישיבות לישראל שיהיו הוגין בתורה יומם ולילה, ומתקבצין שתי פעמים בשנה **באדר ובאלול** מכל המקומות, ונושאים ונותנים במלחמתה של תורה, עד שמעמידין דבר על בוריו והלכה לאמתה

סדר עולם זוטא (סדר החכמים וקורות הימים ע' 87)

ומתקבצים ובאים מכל המקומות **בחדש כלה**, שהוא חדש **אלול בימי הקיץ ואדר בימי החורף**, וכל אחד ואחד מן התלמידים במקומו גורס ומעיין כל אותם ה' חדשים המסכתא שאמר להם ראש ישיבה בצאתם מעמו, ובאדר אומר להם מסכתא פלונית נגרוס באלול. וכמו כן באלול אומר להם מסכתא פלונית נגרוס באדר, ובאים כולן ויושבין לפני ראש הישיבות באדר ובאלול, וראש הישיבה עומד עליהם על גרסתם ובודק אותם.

שוע"ר סי' תכט

א חכמים הראשונים תקנו בזמן שבית המקדש היה קיים, שיתחילו הדרשנים לדרוש ברבים הלכות הרגל שלשים יום לפני הרגל, דהיינו שמפורים ואילך ידרשו הלכות פסח, ומחמשה באייר ואילך ידרשו הלכות עצרת, ומי"ד באלול ואילך ידרשו הלכות החג ... להזכיר העם את הרגל שלא ישכחו להכין בהמות הכשרים לקרבן ויהיה להם שהות כל שלשים יום.

ב ותקנה זו לא נתבטלה מישראל אף לאחר שחרב בית המקדש, שכל חכם היה שונה לתלמידיו הלכות הרגל שלשים יום לפניו, כדי שיהיו בקיאים בהלכותיו וידעו המעשה אשר יעשון ... אבל עצרת אין בו הלכות מיוחדות, שכל איסור והיתר הנוהגין בו נוהגין גם כן בפסח וסוכות.